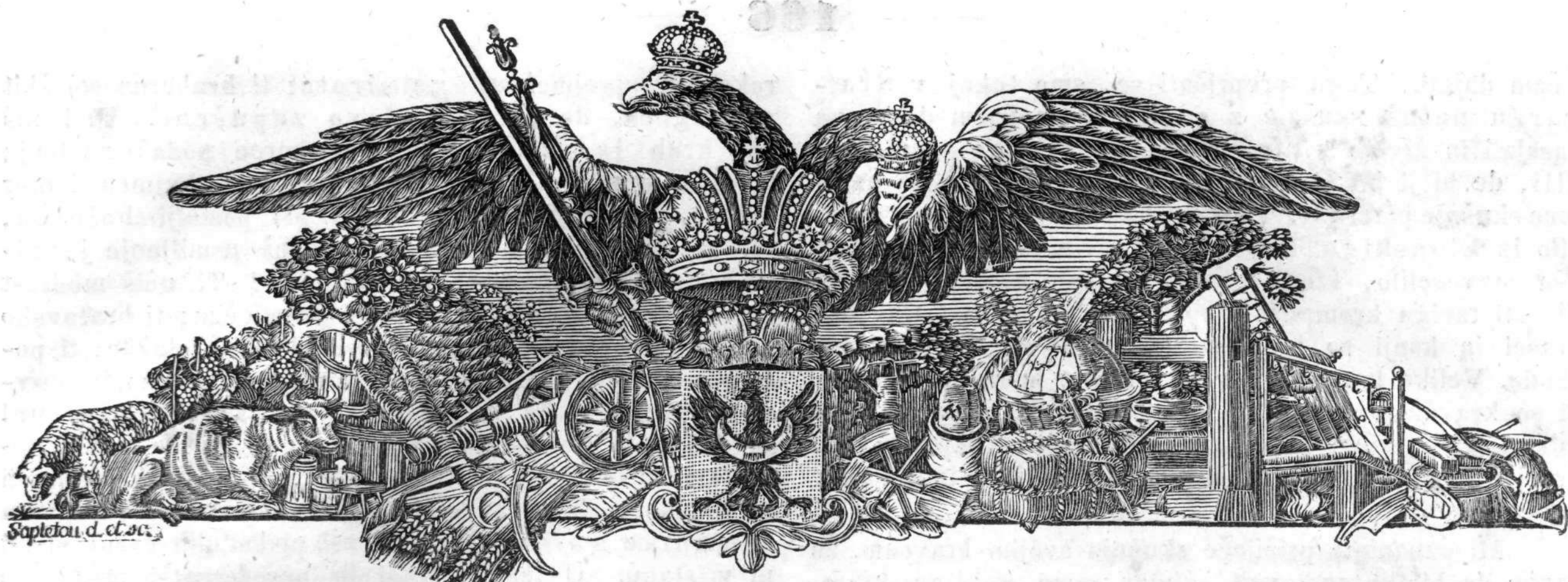

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj V.

V sredo 20. kozoperska 1847.

List 42.

Nedolžnim.

(Iz pétiga zvezka »Krajske Čbelice«.) *)

Lej, deklica preljuba, mila,
De boš veselje vedno pila,
Poslušaj dobro nauk moj:
Se k' vruga zapeljivcov boj!

Ljubó pojoči v logih tiči,
Od zarje pozlačeni griči,
Cvetlic dušecih pisan' cvét
V raj stavijo nedolžnim svét.

Dokler nedolžna boš ostala,
Ko angelji boš mirno spala,
Zibale sanje te sladké,
V veselji plavalo sercé.

Nedolžnost paradiz je pravi,
Premili Bog vse vanj postavi —
Stanuješ tamkej vekomaj;
Zmotiti kači se ne daj!

Drevesce vsako bo zeléno
So cvetjem, sadjem obložéno
Ti povzdigavalo duhá
Prot' stvarniku zemljé, nebá!

Alj kdor spoznanja sad okusi,
Si svét, veselje sam ognusi,
Se 'z paradiza prepodi —
Pred njim mir, pokoj pobeži!

M. Kastelic.

Kakó sadje shraniti.

(Konec.)

Potem ko je bilo v sušivnici posušeno sadje dobro ohlajeno, se mora v suhim in sapnim ali luftnim kraji v snažnih lesenih posodah shraniti, nikdar pa v zaduhle shrambe ali močirne kleti ali keldre spravljati, kér suho sadje vse bližnje svapi na se potegne, in slast zgubi, ali pa se clo skazi. Lepo posušeno in dobro spravljeno sadje se da pet do sedem let hraniti. Če pa pridejo želce vanj, ali če dober okus zgubi, ga je treba v sušivnici presušiti, de se zopet zboljša.

Na švajcarskim z žlahnimi jabelki in hruškami tudi takóle ravnaajo: Vzamejo nalaš v ta namen narejen nov sod, kteriga so pa z vrelin kropam dobro umili, ali pa čeden vinsk sod; mu odbijejo eno dno, in ga postavijo na drugo dno, de tako pokoncu stoji. To dno potresejo zdej s kimmelnam ali janežem, in na to položé eno versto nar lepših zbranih jabelk ali hrušk, takó de na muhah (Kelch) tikama lezé, pa ne pretesno natlačene. —

*) S to pesmico, ki so jo nam mnogo spoštovani izdatelj »krajske čbelice« za natis v Novice poslali, nam je tedej pét zvezek obljubljen, kteriga že davnej pričakujemo. Pridi, pridi, ljuba čbelica! — še več ko poprej boš zdej bravcov našla,
Vredništvo.

Na prvo versto ali lego jabelk ali hrušk potresejo zopet nekoliko kimmelna ali janeža, in na to položé novo versto sadja. Takó ravnaajo, de je ves sod takó napoljen, de pri verhu le za pol čevlja prostora ostane; zdej potresejo še kake periša janeža po zgornji legi, na ktero položé poprej proč vzeto dno (ktero je krog in krog toliko odrezano, de se lahko na sadje položi), in na ta pokrov položé težák kamen. Potem vlijejo toliko čiste (studenčne) vode, de pokrov za en palc visoko čez in čez v vodi stoji. V nekih dneh popije sadje vso vodo, in potem sé je zopet toliko na sod vlije, de voda zmirej čez in čez stoji in sicer en palc visoko nad pokrovom.

Ko je 4 ali 6 tednov pretéklo, je sadje za jed kaj dobro, in takó se da do Velike noči ali clo do Binkuš ohraniti, če se je le vselej, kadar se je kaj sadja vùn vzelo, zopet dobro pokrilo, in po tem takim zraka in merzline obvarovalo. Vode pa ne sme nikoli več kakor za en palc visoko, nad pokrovom stati. Če je je premalo nad pokrovom, pride zrak do sadja in ga spridi, de se kisati začné. Ravno to bi se tudi prigodilo, če bi kamen zadoosti težák ne bil, de bi sadja dovelj skupej ne tišal. Berž ko sadje v vodi plava, začné černo prihajati in gnjiti.

Po ti švajcarski šegi shranjeno sadje — se vé de le žlahne jabelka in hruške tako shranjenje zaslužijo — je neizrečeno dobriga okusa, in je posebno za bolnike velike hvale vredna jed. Po janežu dobí tako sadje posebno slasten okus; pa tudi brez njega se da dolgo dobro ohraniti.

Gnjilčni krompir živini ni škodljiv.

Mnoge skušnje so tudi pri nas poterdile, de gnjilčni krompir, še s kako drugo pičo namešan, živini ni škodljiv. Ravno to poterdijo tudi skušnje po Nemškim in Francoskim storjene, od kterih smo v živinozdravilskim časopisu (Repertorium der Thierheilkunde von Prof. Hering in Stuttgart) tole brali:

»Po navadnih mislih, de gnjila piča sploh živini ne tekne, so nekteri zató tudi gnjilčni krompir overgli, in rékli, de se ne sme ne govedam, ne pre-